

Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta, Hudební katedra

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

diplomová práce: VYUŽITÍ VYBRANÝCH SKLADEB BOHUSLAVA
MARTINŮ V POSLECHOVÝCH ČINNOSTECH
NA 1. STUPNI ZŠ

autorka: Lucie Tmějová

studium: P101791

studijní program: M7503 Učitelství pro základní školy

studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Autorka diplomové práce Lucie Tmějová si vybrala ke zpracování potřebné téma se záměrem představit problematiku řízeného školního poslechu hudby z hlediska nároků současné hudební výchovy na 1. stupni základních škol. Při jeho zpracování autorka prokázala požadovanou schopnost práce s odbornou literaturou a hudebninami při výběru a zpracování poznatků, funkčně využívá poznámkového aparátu, notových příkladů a citací.

Předložená diplomová práce v rozsahu 69 stran je systematicky členěna do pěti dílčích, tematicky relativně samostatných kapitol. Dále obsahuje Úvod, Závěr, Seznam literatury a hudebnin, jakož i dokumentující přílohy k životopisu a vybraným skladbám Bohuslava Martinů. V první kapitole (č. 2) se autorka zabývá historickým vývojem řízeného poslechu hudby ve škole, jeho klíčovými dobovými proměnami až k jeho současné profilaci v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání. Text zpracovaná na základě více zdrojů je přehledně uspořádán, nicméně vzhledem k zvolenému tématu diplomové práce je zbytečně rozsáhlý a k jeho řešení přispívá pouze okrajově. Stejně tak 3. kapitola (č. 4) o hudebních schopnostech je přehledem několika jejich typologií, ale s praktickou částí diplomové práce není nikterak propojena. Potřebným teoretickým východiskem pro praktickou část diplomové práce je 2. kapitola (č. 3), která je didaktickou charakteristikou současného řízeného poslechu hudby ve škole. Diplomantka v ní konfrontuje různé přístupy k poslechu hudby na základě literatury, které vývojově postupně směřovaly k emočnímu a poznatkovému vnímání hudebních děl na základě elementární analýzy hudební řeči. I když L. Tmějová v této souvislosti zmiňuje též tvůrce moderní koncepce poslechu hudby ve škole Jaroslava Herdena, je škoda, že v této kapitole neuvádí jeho stěžejní dílo a zároveň učebnicí poslechu hudby pro 1. stupeň ZŠ *My pozor dáme a posloucháme*, která by měla být východiskem k 5. kapitole (č. 6). S názvem této kapitoly *Modelové situace zaměřené na poslech*

s využitím všech hudebních aktivit obsahově koresponduje monografie *Hudba a pohyb ve škole* (E. Jenčková), kde je v modelových příkladech představena elementární analýza hudebních děl s ověřením poznatků prostřednictvím všech hudebních činností v kontextu hudební výchovy pro 1. stupeň ZŠ. Bohužel, také unikla pozornosti diplomantky, takže řešení tématu diplomové práce postrádá informace z aktuálního řešení dané problematiky. Kromě toho v textu (s. 21) došlo k omylu: Sedlákovo dělení je na poslech intuitivní a intencionální (tedy záměrně pedagogy řízený), nikoli jak je chybně uvedeno diplomantkou jako poslech intelektuální! Ve čtvrté kapitole (č. 5) se L. Tmějová zaměřila na seznámení s životopisem Bohuslava Martinů. Kladně hodnotím výběr klíčových informací, které významně profilovaly profesní i umělecké zaměření tohoto skladatele. Díky tomu je čtvrtá kapitola tematicky ucelená a formulačně zdařilá, ale její propojení s analýzou vybraných skladeb B. Martinů pro školní hudební výchovu opět chybí. Prosím o doplnění při obhajobě.

Jádrem předložené diplomové práce je pátá kapitola (č. 6), která je věnována analýze vybraných skladeb Bohuslava Martinů. Analýzy vybraných skladeb Bohuslava Martinů jsou vzhledem k aktuálnímu využití pedagogy 1. stupně vyhovující, jsou zaměřeny na dominantní prostředky hudební řeči a formotvorné principy. Diplomantka respektuje aktuálně preferované metodické postupy, optimálně využívá metodu asociačního rozhovoru s žáky o zážitku z poslechu hudebního díla, s poslechovými činnostmi žáků jsou spojeny ostatní hudební činnosti a malba, které slouží k ověření prostředků hudební řeči. V rozporu s tím je autorkou mylně uvedeno tvrzení (s. 26, 2. odst.), že poslech slouží k ověřování dalších hudebních činností. Chybou je též, že při poslechu hudby v 5. třídě nemusí být asociační rozhovor. Předložená diplomová práce má dobrou formální a jazykovou úroveň. Škoda, že závěrečné korektury unikly neopravené chyby a nepřesná vyjádření. Například na s. 12 má být správně u prof. Františka Lýska (ne Lýsky), na s. 32 dle Mihuleho (ne dle Mihule), na s. 33 má být inspirovaných poezií (ne sedm písní inspirované poezií) a jiné.

Otázky k obhajobě: Co je cílem poslechu hudby na 1. stupni ZŠ? (Prosím rozšířit sdělení v 1. odst. na s. 9.) Jakou formativní funkci má při řízeném poslechu hudby asociační rozhovor? Čím se ještě liší obě verze písně Otevření slovíčkem? Proč jsou kromě této písně vybrány k analýze jen skladby s hudební formou ABA? Proč je vybrán pochod ve čtyřdobém taktu?

Navrhuji hodnocení:

prof. PhDr. Eva Jenčková, CSc.

V Hradci Králové 20. srpna 2015